

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 3. Stockholm den 18 Januari 1912. 5:e årg.

<p>Prenumerationspris: $\frac{1}{2}$ år . . kr. 4: 50 $\frac{1}{2}$ år . . kr. 2: 50 $\frac{3}{4}$ " . . " 3: 50 $\frac{1}{4}$ " . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.</p>	<p>Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.</p>	<p>Redaktör o. ansvarig utgifvare: ELLEN KLEMAN. Mottagningsstid: kl. 11—12. Sthlm 1912, F. Englunds Boktr.</p>	<p>Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.</p>	<p>Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.</p>
--	--	---	--	--

Kunglig proposition om rösträtt för kvinnor.

Vid det offentliga möte på Runan, som Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt anordnat den 10 dennes i samband med sitt då i Stockholm hållna årsmöte, tillkännagaf direktör Ernst Beckman att han såsom ordförande i männens kvinnorösträttsförening tillsammans med L. K. P. R:s verkställande utskott vändt sig till statsministern med en förfrågan om regeringen nu ämnade föra fram kvinnornas rösträttsfråga. Svaret blef, **att regeringen förbereder förslag i ämnet att framläggas vid innevarande års riksdag.**

Efter ett nära tioårigt arbete för politisk rösträtt stå kvinnorna således nu inför utsikten af att deras sak framlägges för riksdagen i en kunglig proposition. Många enskilda och flera samlingsmotioner ha under årens lopp framkommit afseende rösträtt för kvinnor. Vi veta hvad öde de fått, slutligt afslag, men äfven att Andra kammaren tvenne gånger, 1909 och 1911, stannat i beslut om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor.

En kunglig proposition betyder ju i och för sig ett vida starkare framförande af en fråga än hvad väckta motioner i riksdagen göra det. Betyder den för oss nu en lösning af vår rösträttsfråga?

Tyvär ej, efter allt att döma. Att Andra kammarens hållning i denna sak förblir oförändrad kunna vi naturligtvis lita på, men den erforderliga majoriteten fattas, så vidt man kan se, ännu i Första kammaren. Minst 12 röster ur högergruppen i denna kammare skulle, för att frågan kunde gå igenom, läggas till vänstergruppernas odeladt eniga röstande för saken. Såsom förhållandena stå, lära vi näppeligen kunna räkna på dessa 12 röster. Huru eller om vi kunnat göra dem till våra är ej godt att säga. Som det är, torde vi först efter de verkställda successiva omvalen till Första kammaren under den innevarande riksdagsperioden möjligen kunna räkna på majoritet för vår fråga.

En omedelbart förestående seger ha vi ej att hoppas på.

Signal till framryckning.

Efter en artikel i årets första nummer af The Vote.

Kan man säga att denna signal ljudit? Somliga, kanske många, som se tillbaka på det oroliga år, hvilket nyss runnit hän i det förflutna, skola säga, att om än signalen gifvits, har den ej mötts af anklang. Det finns ju tvenne slag af rörelse, en framåt, en tillbaka. Rörelse har det varit år 1911. Världen har icke sofvit, men har denna rörelse icke fört världen bakåt snarare än framåt?

Om man endast ser till ytan, tyckes detta antagande vara berättigadt. Utöfver jordens rund har reaktionen bredt sig. Krigsmoln ha urladdat sig, där man minst väntade det, och krigen ha åtföljts af fasor, okända under senaste tidens krigföringar, samt hota att vidga sina områden. En modig och stark nation, som endast för kort tid sedan afkastade förtryckets ok, befinner sig nu i greppet af den mest autokratiska regering i Europa. Persien russificeras och Stor-Britannien, som fordom var frihetens vakt, håller sig undan och predikar klokhet och eftergifvenhet. Ett annat fritt land, det tappra Finland, belägges åter med knappast lossade fjättrar. Stater, hvilka ännu till namnet ha fred, rusta och rusta i det oändliga till strid och slunga genom sina representanter utmanande ord mot hvarandra. Ja, mera än en gång under detta gångna år ha hos oss själfva krigets blodhundar varit nära att släppas lösa.

Ett mäktigt rike österut tyckes under en stor och god mans ledning vilja frigöra sig från despotismens välde och bereda sig till ett ädlare lif, ehuru ingen kan yttra något bestämdt om det hemlighetsfulla Kina.

Så står det till ute i världen, och hemma hos oss själfva råder idel oro. Inom riket strida partierna, och partierna äro ej alltid eniga inom sig. Arbetarepartiet, som skulle kunna symboliseras af den blinde Simsons mäktiga gestalt, medvetet om sin makt men ej ännu tränadt att begagna den, bryter på alla håll ut i öppen revolt, och Kapitalet, som upptäckt att endast sammanslutning kan rädda det, har samlat sin styrka och ökat sitt motstånd mot arbetarna. Och kvinnorna, som om och omigen svikits och undanhållits sina rättigheter, äro beredda på ytterligare och än mera mödosamma strider.

Allt detta skåda vi vid en tillbakablick. Hur förhåller det sig då med signalen till framryckning? Jo, om vi vilja fatta det sköna — hos ett konstverk, en fulltonig symfoni, ett stort tal — måste vi fatta den inre meningen af dessa ting. Ty det är däri och endast däri de ha sin verkliga betydelse. Och så är det med nationernas lif under hvarje tidpunkt. Tider af nationellt välstånd äro icke alltid framstegstider. Och ofta kunna blott sorg- och prøfvotiders stingande smärtor ge klarhet och ny vidd åt ett fördunkladt synsinne.

För dem, som kunna blicka under ytan, som kunna uppfatta hjärtanas slag, som kunna skönja hoppets glans i sorgsna ögon, som kunna dunkelt ana lifvets mening, för dem kan det märkas, att 1911, trots all skenbar re-

aktion, dock varit ett framryckningens år. Ingen vågar förneka att icke stora andliga krafter äro lösgjorda. Vi ha den kraft, hvilken för de okunniga ter sig som oklok öfverilning, den som bokstafligen säger: "Jag betyder ingenting i mig själf. Må jag lefva, må jag dö, må det gå mig själf hur som helst, blott den Sak jag älskar föres framåt, blott jag kan göra Mänskligheten någon nytta."

Det är den kraften, som verkar i vår tid. Ur leden på den här, som kämpar för rättfärdigheten, ha stigit män och kvinnor, beredda att falla för sin sak, och där en sådan anda råder, där är det framryckning längs hela linjen. En annan kraft, yttrande sig på annat sätt men till innebörden lika, sporrar till handling. Vi förlora oss själfva för att finna oss själfva. I den enskildes beredvillighet att gifva ligger, dunkelt ännu, men utan tvifvel ämnadt att växa i omfattning och styrka, efterliknandet af den store ande, i hvilken såsom de gamle sade "vi lefva och röras och hafva vår varelse". I alla nutidens stora rörelser, — kvinnorörelsen, kampen mot barnarbetet, religionernas förening, rasernas sammanförande — finna vi denna beredvillighet att gifva som en drivande makt, såsom signal till framryckning.

Andra krafter äro i rörelse bland oss — kunskapsspridandet, den osläckliga törsten efter rättfärdighet, det större och djupare medlidandet, det eldiga begäret efter rättvisa och efter möjligheten af ett människovärdigt lif åt alla. Alla dessa äro i växande och göra sig märkbara. Vi kunna sluta därtill till och med af tonen hos de reaktionära och hos dem, som inbilla sig att saker och ting kunna förbli sådana som de äro. Det är lätt att i deras protester upptäcka ett biljud af farhåga. Hur skall det väl gå, säga de, om kvinnorna få rösträtt, om arbetarnas ögon öppnas, om kyrkan mister sin makt öfver samhället? Och så bygga de liksom barn sandvallar till värn mot det inströmmande tidvattnet. Men fåfänga äro deras ansträngningar. Tidvattnet är som utvecklingen, det har ingen brådska, men det kan ej hejdas. Det går ej tillbaka, utan framåt. Floden kommer, trots sandvallarna.

Så är det med året som gått och dess skenbara reaktion. Den har tilldragit sig uppmärksamheten hos dem, som vilja hämma utvecklingen. Men de kunna det ej, den har sin gång framåt. Det är en företeelse i lifvets ocean.

Och därför förkunna vi med glädje under detta det nya årets första dagar, att signal till framryckning tonar, och vi mana dem, som äro vakna och beredda, att utan fruktan gå framåt.

Ellen Wester.

En ny prenumerant

skaffad af *hvar och en* af tidningens nuvarande prenumeranter *fördubblar* med ens upplagan.

Juvel-, Guld- & Emaljarbeten.

DAVID ANDERSEN & Comp.

Hofjuvelerare.

4 Fredsgatan 4.

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

Centralstyrelsens för L. K. P. R. 9:de årsmöte.

Det referat af de enskilda mötesförhandlingarna, som här meddelas, är det af centralstyrelsens presskommitté utsläppta, för de dagliga Stockholms-tidningarna gemensamma, då Dagny denna gång ej tillåtits att lämna en egen redogörelse för de enskilda mötena.

Red.

Tisdagens enskilda möte.

Centralstyrelsens för kvinnans politiska rösträtt 9:de årsmöte tog sin början tisdagen den 9:de jan. i K. F. U. K:s lilla sal. Föreningens vice ordförande, fröken Signe Bergman, öppnade mötet med en kort översikt af L. K. P. R:s historia sedan den dag för nära 10 år sedan då arbetet börjades och de framsteg som rösträtts-saken gjort. Därpå följde upprop af närvarande centralstyrelseledamöter och suppleanter, hvarvid det visade sig att omkring 80 centralstyrelsemedlemmar infunnit sig.

Till sekreterare för mötet valdes fruarna Wærn-Bugge, Ester Brisman, fröknarna G. Stahre, E. Andén och N. Kohnberger.

Då dr Lydia Wahlström af hälsoskäl afsagt sig ordförandeskapet hade detta under senaste halfåret skötts af vice ordföranden, fröken Signe Bergman. Nu skreds till val af ordförande, hvarvid enhälligt valdes centralstyrelsens ständiga medlem fröken Anna Whitlock. Till vice ordförande återvaldes fröken Signe Bergman. Sedan arfvoden fastställt för sekreterare och skattmästare utsågs till presskommitté för mötet dr G. Petrini och fruarna G. Hellberg och Klara Lindh.

Till representanter för L. K. P. R. i Centralförbundet för socialt arbete valdes fröken Anna Whitlock, fröken Signe Bergman, fröken V. Olander, fru Kristina Borg och fru L. Odencrantz. Centralstyrelsemötena skulle hädanefter hållas i Stockholm, men enligt beslut vid föregående möte skulle ett allmänt sammanträde hållas, och det beslöts att detta skulle hållas i Skåne under juni månad. Därpå uppläste sekreteraren en redogörelse för sommarens internationella rösträttskongress och dröjde vid hur kongressen afspeglats i den svenska och utländska pressen. Öfver 200 svenska tidningar hade i längre eller kortare artiklar, ofta illustrerade, uppmärksammat kongressen, och så långt man visste nära 300 utländska. Vice ordföranden i finanskommittéen, fröken Anna Åbergson, redogjorde för kongressens finanser, och därpå framgick att dessa varit väl skötta och gifvit ett vackert resultat, då endast en obetydlig del af den af landsföreningarna sammanskjutna garantifonden behöft anlitas. Därefter beslöts att återstoden skulle överlämnas till landsföreningen.

Det sista ärendet före frukostrasten var sekreterarens redogörelse för årets verksamhet. Därpå inhämtades att samarbetet med landsortsföreningarna och ledningen i Stockholm varit lifligt. En ifrig verksamhet har utvecklats, särskildt under valsommaren, i det 217 föredrag hållits i samband med valen och dessutom anordnats ett stort antal agitationsresor.

Förlagsverksamheten hade varit om möjligt större än förlidet år, i det 35 broschyrer och flygblad i en upplaga af 70,000 exemplar utsändts.

Centralstyrelsen biföll fru Augusta Widebecks förslag att på svenska utgifva ett utdrag ur den internationella rösträttskongressens rapport.

Fröken Anna Whitlock redogjorde för de Bergman-Österbergska samhällskurserna. Till ledare af dessa kurser utsågs fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, som i Jönköpings län under vårterminen börjar den första kursen. Organisationskommittéens förslag att för hvar och en af rikets tre hufvuddelar tillsätta en tremannakommitté bifölls. För Norrland valdes fru Klara Lindh, Gefle, fröken Elin Wahlquist, Sundsvall, och fröken Anna Grönfeldt, Umeå, för Svealand fröken Valborg Olander, Falun, fru Gerda Hellberg, Karlstad, och fru Maja Strandberg, Västerås, samt för Götaland fru Anna Wicksell, Lund, fröken Sigrid Kruse, Karlskrona, och fröken Signe Wollter, Trollhättan.

Onsdagens enskilda möte.

Innan onsdagens förhandlingar vid L. K. P. R:s centralstyrelsemöte började, ägnades vice ordföranden, fröken Signe Bergman, en vacker och varmhjärtad hyllning. Fru Frigga Carlberg öfverlämnade med ett tack för fröken Bergmans långvariga och uppoftande rösträttsarbete en vacker gåfva, en statyett af Ruth Milles, och fru Augusta Toning öfverräckte blommor. Landsföreningens sekreterare, fru Ezaline Boheman, fick också mottaga en vacker bukett.

Till behandling förelåg först L. K. P. R. och pressen. Landsföreningen förnyade med tacksamhet sitt uppdrag åt fröken Nini Kohnberger att vara föreningens utländska korrespondent samt mottog med applåder fru Klara Lindhs redogörelse för L. K. P. R:s artikelserie under det gångna året. De abonnerande tidningarna äro 37 med en sammanlagd upplaga af 245,000 exemplar.

En kommitté tillsattes för att tillvarata föreningens intressen i pressen.

Ett från många olika håll inkommet förslag om utgifvande af en egen tidning för L. K. P. R. antogs. Åt verkställande utskottet uppdrogs att ordna företaget. Tidningens namn blir Rösträtt för kvinnor.

En del framlagda förslag till ändring af landsföreningens stadgar afslogs, men centralstyrelsen uttalade sig för önskvärdheten af att dess medlemmar skulle i högre grad än som hittills skett meddela sig med sina styrelser och föreningar om de frågor som vid centralstyrelsemötena skola behandlas.

Mötet beslöt till sist att afsända ett telegram till dr Lydia Wahlström, Landsföreningens afgångna ordförande, för att uttrycka föreningens tacksamhet för hennes arbete. Därefter förklarade ordföranden mötet upplöst och uttalade sin glädje öfver den stämning som rådt under förhandlingarna. Docenten Hilma Borelius tackade verk-

ställande utskottet och fru A. Florén från Mariestad framförde i ett varmt anförande centralstyrelsens tack till Landsföreningens ordförande, fröken A. Whitlock, hvilken alla med glädje återsågo på hennes gamla plats, hvilket par- ti det än gällde, såsom fru Florén uttryckte sig.

Tisdagens halfenskilda möte.

På tisdagens afton var halfenskildt möte anordnad i K. F. U. K:s stora sal, som smakfullt smyckats med svenska flaggor och rösträttsflaggor. Sedan fröken Anna Whitlock såsom ordförande öppnat mötet tog aftonens första talare, fröken Elin Wahlquist, Sundsvall, till orda öfver ämnet "Hur åstadkomma en starkare samhörighets- känsla mellan L. K. P. R:s olika lokalafdelningar" och framhöll att alla förbindelser, som kunde främja samhörighetskänslan de många föreningarna emellan, från Ystad upp till Gellivare, skulle anlitas. Särskildt uppehöll hon sig vid rösträttstalarinnornas betydelse och uttalade som sin åsikt att hufvudstaden, som förfogade öfver så många och goda förmågor, skulle dela med sig åt landsorten — richesse oblige.

Nästa talarinna var jur. stud. fröken Elisabeth Nilsson, Kristianstad, och ämnet "Ungdomen och rösträtten". Talarinnan gaf en historik öfver den manliga ungdomens uppvaknande intresse för de politiska dagsfrågorna, från tiden omkring 1866, då representationsreformen upptog sinnena, 1880-talets entusiastiska studenter och fram till studentuppvakningarna för statsministern 1906 med anledning af det då framlagda förslaget om allmän rösträtt för män. Något intresse för kvinnornas rösträttsfråga hade den manliga ungdomen ej visat. Hos de helt unga kvinnorna själfva tycktes, menade tal., intresset äfven vara ganska litet. Detta, såsom också af andra talarinnor under den på föredraget följande diskussionen framhölls, helt naturligt, då de stodo i så ringa kontakt med samhällslifvet och därför icke kände bristen af medborgerliga rättigheter.

Fröken Anna Grönfeldt, stadsfullmäktig i Umeå, var en af de tre talarinnorna i ämnet "Kvinnornas erfarenheter såsom stadsfullmäktige". Hon omnämnde huru, som bekant, Umeå var den första svenska stad som invalde en kvinna i stadsfullmäktige, nämligen redan i april 1910 vid ett fyllnadsval. Nu hade Umeå två kvinnliga stadsfullmäktige. Hon sade sig ha haft en stark känsla af att med kvinnornas inträde på dessa poster en fläkt af en ny tid dragit fram och att man på ett helt annat sätt nu än förr behjärtade kvinnornas önsningar och kraf.

Den andra stadsfullmäktige-talarinnan, som delgaf sina erfarenheter, var fröken Anna Lindhagen, som betonade vikten af att kvinnorna särskildt upptoge sådana frågor, i hvilka de sutto inne med sakkunskap, och den tredje var dr Gulli Petrini, som framhöll huru godt hon funnit samarbetet vara med de manliga stadsfullmäktige.

Fru Ezaline Boheman lämnade en kortare redogörelse för de sista stadsfullmäktigevalen i december.

Onsdagens offentliga möte.

På annat ställe i dagens tidning har omnämnts den stora händelsen vid det offentliga möte, som var anordnad i Runans stora sal, nämligen tillkännagivandet af att en regeringsproposition om rösträtt för kvinnor skulle komma att framläggas vid årets riksdag. Det var direktör Ernst Beckman, ordföranden i Männens förening för kvinnans politiska rösträtt, som hade bemyndigats att bära fram nyheten, och det var också direktör Beckman, som var aftonens första talare, därvid, efter en öfverblick af den kvinnliga rösträttsfrågans ställning och dess behandling under de år som gått, med värme och entusiasm framhållande rättfärdighetsmomentet i detta kraf, liksom att kvinnan har behof af medborgerliga rättigheter och att staten har behof af kvinnan såsom medborgare.

Fru Anna Wicksell talade om vikten för kvinnorna att få politisk rösträtt för att kunna på ett effektivt sätt få vara med om att arbeta på att få bort orättvisor i lagstiftningen, särskildt sådana som hårdt trycka kvinnorna. Hon slutade med att uttrycka den känsla af glädje som hon erfor vid tanken på att hon genom den politiska rösträttens erhållande skulle blifva fullt myndig och att kvinnan genom dess införande skulle anses likvärdig med mannen.

Nästa talare var redaktör Karl Lindh, som i ett längre föredrag berörde rösträttsfrågans läge just nu, starkt betonande att, ehuru målet synes nära, det likvisst kan ryckas undan för en tid och att situationen kräver stor vaksamhet och en fast beslutsamhet att nyttja alla lojala medel till sakens befrämjande.

Slutorden uttryckte en varm förhoppning om att den dag snart måtte vara inne då full medborgarrätt gifves kvinnorna i våra fäders, vårt eget och våra barns land.

Till sist talade fru Ellen Hagen om de politiska partiernas ställning till kvinnornas sak under det fortskridande rösträttsarbetet och kvinnornas ställning till partierna. Med ett betonande af att tiden nu är kommen för rättfärdighetens moral uttryckte talarinnan sin förhoppning om att frågan snart måtte stå inför sin lösning.

Vid det festiga samkväm, som vidtog efter föredragens slut, tog dr Karolina Widerström till ordet och uttryckte som medlem af V. U. och Stockholmsföreningen sin glädje öfver att Stockholm valts till platsen för centralstyrelsemötet. Till direktör Beckman frambar hon ett tack för samarbetet mellan Männens kvinnliga rösträttsförening och vår egen. Hon slutade med att utbringa ett fyrfaldigt lefve för den liberala regeringen.

Efter supén utfördes en del vackra sångnummer.

—n.

Annonsera i DAGNY!

DAGNYS LÄSARE
böra gynna
DAGNYS ANNONSÖRER

Freja-Magasinet.
Specialaffär för Damartiklar.
18 Humlegårdsgatan 18
29 Drottninggatan 29

Litteratur.

Medan gräset gror. En bok om det växande. II Af *Emilia Fogelklou*. Albert Bonniers förlag, Stockholm

En liten bok på omkring hundra glestryckta sidor, och dock, hur rik på levande innehåll! En af de böcker, som man gör nya upptäckter i och älskar mera för hvar gång man läser dem på nytt. Skada om den skulle förbli obemärkt i den öfverströmmande litteraturfloden.

Svenskarna ha ej sinne för psykologi, säger professor Sundbärg i synnerhet inte på det religiösa området. Visserligen sant. Med så mycket större tillfredsställelse måste man hälsa Emilia Fogelklous böcker "om det växande".

Somliga af deras läsare skola måhända helst stanna vid den första, med dess mera pedagogiska och estetiska innehåll. Andra skola i likhet med undertecknad glädja sig ofantligt mycket mer åt den sista, med dess djupt personliga tonfall.

Religionspsykologiska studier skulle man vilja kalla den, om inte dess egen underrubrik vore så mycket mera uttrycksfull. Ty spirande, växande lif är där öfverallt.

I elfva små uppsatser, sammanförda under den gemensamma rubriken "Förståelseförsök" — en rad egendomligt skimrande pärlor af obestridlig äkthet — beröras på ett originellt sätt vår tids religiösa huvudproblem under rubriker sådana som Logik och värdeviss-het, Kristen fromhet och genialitet, Lifvet mot icke-lif, Handlandets rika armod. De ha synbarligen vuxit fram ur omfattande och grundliga studier: en levande tillägnelse af det bästa i alla tiders andelif. Man möter namn sådana som Sokrates, Johannes, Paulus, Augustinus, Franciskus, Luther, Kirkegaard, Ibsen, Bergson — och hans, den störstes, som sällan nämnes, men hvars ande alltid förnimmes närvarande.

Men hvad de äro, dessa studier, det äro de dock först genom en djup personlig lifserfarenhet, vunnen, utom ur individuella och allmänmänskliga, också speciellt ur det moderna lifvets förutsättningar. Och därför äro de förlösande för den moderna människan, som mött det onda framför allt i "Böjgens" gestalt.

De lifssanningar som uttalas äro icke nya, och dock möta de oss här som något nytt. Det finns i denna bok inga döda punkter, intet blott eftersägende, inga lånta fjädrar, ingenting banalt. Hvarje bild, ja snart sagdt hvarje ord bär en egenartad personlighets stämpel.

Och dock är det ännu något annat, som utgör den förnämsta dragningskraften i denna underbara bok. Det är det i bästa mening prästerliga sinnelaget: den allomfattande, hägnande moderliga kärleken till allt levande. Den kärlek, som kan "upptäcka ofödda själar", som kan "lyssna ut lif, där lifvet ännu ej vunnit personlig form, och som dock i ödmjukhet måste utropa: 'Ack, våra små knussliga lif, ack, våra fattiga handlingar — — — hur häpnadsväckande fjärran äro de ej ifrån detta, hur kräla vi inte i stoftet och måste slå oss för vårt bröst,

vi som ändå tro, att vi säga sant när vi påstå, att vi tro på Gud och att vi äro kristna'".

Och denna egenartade personlighet, denna eminent prästerliga ande är en kvinna. Det är att lägga märke till, detta. Här är verkligen en kvinna, som ger den kvinnliga psyken befriande uttryck. Det är icke för tidigt. "Den största, den enda fienden till kvinnans frigörelse är kvinnan" — den opersonliga. I boken förekommer ett samtal om manligt och kvinnligt. En ung flicka säger, på tal om Weininger: "När jag blir tillräckligt kunnig och klok, skall jag skriva om Weininger. Inte om hur han är vorden osund till kropp och själ, inte om allt som han ser snedt på. Utan gendrifva honom genom att verkligen förstå honom i det han hade af stort, föra det vidare och aldrig nämna ett ord om att han utesluter kvinnan därifrån." — En öfvermänskligt ädel hämnd, kan man tycka, och dock hur utomordentligt betecknande för denna så alltigenom positiva natur.

Tag och läs!

R. N.

Fredrika-Bremerförbundets Stipendieinstitution. Följande stipendier finnas till ansökan innan 15 februari hos förbundets stipendienämnd i Stockholm.

Från *Johanna Kempes fond*: 1,500 kr., resestipendium för medicine licentiat samt 500 och 400 kr. för medicine studerande.

Från *Allmänna stipendiefonden*: 700 kr. för idkande af högre språkvetenskapliga studier; 250 kr. för utbildning till lärarinna i talets teknik; 400 kr. för kurs vid Röda korsets sjuksköterskehögskola (Stockholms stads stip.); 325 kr. för kurs i småbruk och dess binärningar (Stockholms läns stip.); 400 kr. för kurs vid Rimforsa landthushållningsskola (Örebro stip.); 410 kr. för utbildning i sinnessjukvård (Skaraborgs stip.); 500 kr. för fortsatt kurs vid folkskolesem. i Landskrona (Malmöhus stip.); 300 kr. för kurs i trädgårdsskötsel (Malmöhus stip.); 300 kr. för kurs vid Högre lärarinnesem. i Stockholm (Södermanlands stip.); 325 kr. för kurs vid Fackskolan i huslig ekonomi i Uppsala (Norrbottens stip.); 260 kr. för kurs vid Tekniska skolan i Stockholm (Kopparbergs stip.); 260 kr. för utbildning till slöjdlärarinna (Västerbottens stip.); 250 kr. för utbildning till skolkökslärarinna (Göteborgs och Bohus stip.); 250 kr. för kurs vid Kjellbergiska stiftelsens Högre lärarinnesem. (Göteborgs och Bohus stip.); 225 kr. för kurs vid folkskolesem. (Gottlands stip.); 225 kr. för kurs i trädgårdsskötsel (Västmanlands stip.); 225 kr. för utbildning till skolkökslärarinna (Blekinge stip.); 200 kr. för kurs vid folkskolesem. (Jämtlands stip.); 200 kr. för kurs vid Samaritern i Uppsala (Värmlands stip.); 200 kr. för kurs vid Tekn. skolan i Stockholm (Värmlands stip.); 200 kr. för elev vid Småskolesem. i Hernösand (Västernorrlands stip.); 200 kr. för fortsatt kurs vid Högre konstindustr.-skolan i Stockholm (Östergötlands stip.); 200 kr. för utbildning till lärarinna i "Kindergarten" (Jönköpings stip.); 200 kr. för universitetsstudier (Kristianstads stip.); 200 kr. för kurs vid Högre lärarinnesem. i Stockholm (Uppsala stip.); 200 kr. för fortsatt kurs vid Högre privata lärarinnesem. i Stockholm (Älfsborgs stip.).

Prenumerera på DAGNY!

Till Dagnys andelsägare och prenumeranter!

Som Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt vid sitt nyligen hållna årsmöte i Stockholm beslutit utgifva en tidning, ägnad utslutande åt rösträttsfrågor, har Dagnys ställning i någon mån förändrats. När Dagny för fyra år sedan omlades från tidskrift till veckotidning, skedde detta till ej ringa del för att i egenskap af en oftare utkommande publikation kunna blifva ett verksamt språkrör för rösträttsorganisationen. Den beslutade nya rösträttstidningen, sorterande — som den skall göra — under Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt verkställande utskott, kommer nu att mera direkt blifva rörelsens och ledningens officiella organ. Med anledning häraf vill Dagnys styrelse emellertid framhålla, att Dagny icke mindre än förut känner sin uppgift att med aktualiteten af en **hvarje vecka utkommande** tidning följa den viktiga och nu så långt framskjutna frågan om politisk rösträtt för kvinnor. Men det är **som organ för den svenska kvinnorörelsen i dess helhet**, med den däraf följande uppgiften att sysselsätta sig med de många skilda kvinnofrågorna i deras skiftande faser, som Dagny ger rösträttsfrågan

dess gifna plats i sina spalter. Häri ligger också skillnaden mellan Dagny och det nya rösträttsorganet med dess speciella och enda programpunkt.

Under den diskussion, som vid Landsföreningens centralstyrelsemöte föregick fattandet af beslutet om att utgifva en egen rösträttstidning, uttalades från flera håll önskan och nödvändigheten af att vid sidan af den nya tidningen stödja och sprida Dagny. Dagnys styrelse ser häri, förutom ett erkännande af hvad Dagny betyder direkt för rösträttsrörelsen, ett omfattande af de mångsidigare intressen Dagny företräder och mottar tack-samt de gjorda uttalandena.

Till sist vill styrelsen uttrycka sin varma förhoppning om att Dagny i sina sträfvanen för att främja kvinnornas sak — vare sig det nu gäller att kämpa för reformer af kvinnans ställning i det politiska lifvet eller för hennes sociala och ekonomiska oberoende — måtte kring sig kunna samla alla kvinnor, som vaket och målmedvetet arbeta för framåtskridande och utveckling.

Stockholm 15 januari 1912.

STYRELSEN FÖR FÖRENINGEN DAGNY.

En bok om den moderna franska författarinnan.

La Littérature féminine d'aujourd'hui. Af Jules Bertaut. (Paris, Librairie des Annales politiques et littéraires, 3 fr. 50.)

Bertauts bok är ett intressant försök till en objektiv kritisk värdesättning af det nuvarande Frankrikes författarinnor, deras formgivning, bärande typiska idéer och personlighetsideal.

Mer än ett fyrtiotal kvinnliga romanförfattare, diktare och essayister ha i solidaritetens och den moderna kvinnokulturens tecken vunnit både en glänsande publikframgång, "un succès foudroyant", och verkliga konstnärliga segrar. Den franska författarinnan saknar icke anor. Hon kan berömma sig af M:me de la Fayette, M:lle Scudery, George Sand, men de voro enstaka företeelser i sin tid. Hvad det aktuella Frankrike bevittnar är kvinnorörelsens litterära genombrott: en första inbärgning efter ett nytt rationellare odlingsätt. Hvilken konstnärlig kvalitet besitter denna skörd och hvad uppenbarar den om den franska kvinnans tänkande och kännande och viljeställning till framtiden? Bertaut framlägger sin uppfattning i en serie kapitel; af hvilka de mest anmärkningsvär-

da äro: Comment elles conçoivent la femme; La question de l'enfant; La question de l'amour et la nature vue par la femme. Sin syntetiserande framställning grundar Bertaut på den stora, alltför stora frändskapen mellan de respektiva författarinnorna. Hela deras litterära alstring är som framgången ut ur ett gemensamt temperament — den saknar verkligt skiftande diktarlynnen. Bertaut särskiljer dock två grupper. Den ena kämpar direkt för kvinnosaken. Dess förnämsta namn äro Gabriele Reval (Le Ruban de Vénus; Sèviennes; Un Lycée de jeunes Filles), Marcelle Tinayre (Hellé; Avant l'Amour; La Maison du Pêché; La Rebelle), Colette Yver (Les Cervelines; Princesses de Science), Camille Pert (Leur Egal; Florières) och Renée Tony d'Ulmès (Les Vierges faibles). Den andra gruppen står under endast medelbart feministiskt inflytande. Den karakteriseras främst af grefvinnan de Noailles, (La Domination; La nouvelle Espérance; Le Visage émerveillé), Mirjam Harry (L'île de de Volupté; La Conquête de Jérusalem) och Jeanne Marni (Fiacres; Nouvelles.)

Miljöförhållandena ha varit gynnsamma. I Paris finns alltjämt den litterära salongen. En liten utvald värld afgör modernitet och ryktharhet. "Inget land är på djupet mer aristokratiskt än Frankrike", och ej få af de franska författarinnorna tillhöra de förnämsta sociala

och konstnärliga kretsarna. Kvinnorna utgöra dessutom den öfvervägande belletristiska publiken och måste fångas af en litteratur, i hvilken, med ett uttryck från Maurice Barrès, "elles se regardent vivre", som är fylld med kvinnoöden, känslostudier och passionerade konflikter, gifna med en omedelbar, vibrerande stil, ej sällan af betagande glans och färg. Sträfvan efter konstnärlig stil är nämligen en solidarisk plikt hos denna falang, "qui marche d'un seul élan à la victoire".

"Vi vilja lära känna oss själfva" är lösensordet, och det gömmer en stolt lycka att få taga sig själf och tillvaron i besittning. "La littérature documentaire" studeras ifrigt med hänseende till de kvinnliga typerna, och i lifvet söker man aflyssna kvinnopsyken dess hemligaste tonfall. All verklig lifsframställning är ägnad kvinnan. De manliga typerna stå på andra planet och äro i regel konventionella gestaltningar. Det förnämsta undantaget härifrån utgör den utmärkta skildringen af Augustin de Chaneprie i La Maison du Pêché.

Hvad har denna karaktäriseringskonst hittills lyckats nydana af sitt egentliga stoff: kvinnan? Den är rik på detaljpsykologi med stående verklighetsiakttagelser och intima känslostudier och analyser, men den utmynnar med få undantag i en och samma grundtyp med en mångfald variationer. Kvinnan ser alltid innerst kvinnan på ett och samma sätt, hvilken skepnad hon än må bära: societetsdamens, konstnärens, vetenskapsidkarens. Grundtypen bär det Rousseauska natursvärmeriets och romantikens drag. De unga hjältinnorna uppfostras i strid med all konventionell formalism. Den egna naturen skall i frihet vägleda: "Les esprits sont pareils aux plantes sauvages, qui cherchent d'elles-mêmes l'ombre et le soleil qui leur convient". I "Hellé" har Marcelle Tinayre ägnat detta uppfostringsideal ett helt kapitel. Och Hellé växer upp med "l'âme heureux et libre d'un petit faun". Verklighetsföreställningarna försvagas, fantasi- och känslolifvet utvecklas till en flödande rörlighet. Men individer af denna art undgå icke att råka i konflikt med samhället. De uppgifva likväl icke sig själfva, utan revoltera. Subjektivisterna och "rebellerna" utgöra två revolutionära varianter. De förra följa utan vidare moraliska betänkligheter begäret efter sinnesrörelse och lycka. Och lyckokrafvet är icke längre något instinktivt, utan ett klart rättskraf. Raffinerad öfverkultur utgör här det själsliga signalementet. Grefvinnan de Noailles, naturdyrkans och lifsberusningens eleganta lyriker, är i sin brinnande sensibilitet den förnämsta representanten för denna själfupptagenhet.

"Rebellerna" företräda en sundare och kraftigare sträfvan för inre och yttre frigörelse. De äro den banbrytande öfvergångstypen, inom hvilken kvinnosakskvinnan — i Frankrike af sen datum — utkämpar sin strid med "la grande amoureuse" med hennes traditionella franska karaktär. "Rebellerna" hafva också i blodet den unga Hellés exalterade fantasi och den stegrar viljeenergien nästan till lidelse. Det är en berusningens glans kring det nya intellektuella lifvet. "Rebellerna" bära studiernas och arbetets mödor med en glödande entusi-

asm. Gabrielle Reval har i Sèvriennes med underbar stämningstyrka gifvit studierummens atmosfär af arbetsglädje, intelligens, plikt-känsla och stoicism. Tankelifvet utvecklas på känslolifvets bekostnad, äregirigheten att behaga viker för yrkesäregirigheten. En af Colette Yvers kvinnliga läkare säger: "Une femme-médecin n'a pas de coeur, n'a pas de sens, une femme-médecin n'est pas une femme". Många tänka icke längre på kärlek — många, ja, men icke flertalet. Det visar sig snart, att den starka intellektualismen lätt blir till själstragik. Den franska författarinnan har föga förmått lösa det för kvinnan svårösta problemet: jämnvikt mellan kärlek och arbete. I Colette Yvers roman Princesses de Science uppger den framstående doktor Thérèse Herlinge efter lång själskamp sitt eget yrke och blir sin mans assistent. Hon anser att ett lyckligt äktenskap icke kan byggas på grunden af samma frihet och samma yrkesutöfning för båda makarna. Dessa äro likväl utvecklade och förnämna naturer. Men mannen kan icke i arbetskamraten se kvinnan och skänka henne l'amour-passion. I regel segrar likväl kärleken mycket snabbare, ja, med elementär makt. Denna typ af inbillningsrik och lidelsefull hjärnmänniska — "elles ont la tête enflammée par cette dangereuse culture, le coeur brulé par la passion de ces livres" — kan icke äga den köld, som förfrysar det erotiska känslolifvet. Den stora slutbekännelsen blir också: "qu'y a-t-il d'autre que l'amour". På omvägar öfver den andliga kulturens mark sker återvändandet till utgångspunkten: romantikens känslolif, dock med ett betydelsefullt modernt drag. För George Sand var kärleken en religiös kult, som höjde de invigda högt öfver samhällsmoralen, och mannen och kvinnan, den senare behärskad af mannens kärlek, gjorde gemensam sak mot den fiendliga konventionalismen. För den moderna kvinnan gäller striden icke individens utan särskildt kvinnans rätt till kärlek, och striden föres egentligen mot mannen, som generellt sedt är identisk med det föräldrade samhället. Gifvandets lycka är ej heller längre det väsentliga utan själfanalysen och den förfinade och nyanserade njutningen af de genom kärleken utlösta sensationerna.

Världseröfringsdrömmet i den erotiska "jagkulten" fyller för tillfället för starkt den franska författarinnan för att lämna något större intresse öfrigt för kvinnan som mor, för barnpsykologi och barnets ställning i samhället. Barnförekomma blott sällan i den franska kvinnoromanen och ingripa förvånansvärdt litet i lifsproblemen. Några få diktare ha i sin lyrik funnit starka och enkla uttryck för moderskärleken. M:me Alphonse Daudet har gifvit en del förtjusande barnskildringar. Gyps och Jeanne Marnis kända barntyper äro däremot endast karrikatyror, med uppgift att genom lillgamla reflexioner skärpa satiren i dessa författarinnors samhällskritiserande romaner.

"Nature au coeur profond sur qui les cieux reposent,
Nul n'aura comme moi si chaudement aimé
La lumière des jours et la douceur des choses,
L'eau luisante et la terre où la vie a germé."

Strofen är från M:me de Noailles, hvilkens samhörighetskänsla med naturen Levertin i en essay jämfört, med

Rahel Varnhagens, "hvilken sjäslif pulserade i ständig takt med naturens". Ur naturdyrkan, besjälad af ett modernt känslolif, har framsprungit det konstnärligt betydelsefullaste i den aktuella franska kvinnolitteraturen. Dess naturskildringskonst äger mycken egenartad bildrikedom och koloristisk skönhet.

I känslö- och nervlifvet bottnar för öfrigt hela den konstnärliga inspirationen. "Ses sens sont plus que de sens: ils représentent toute sa personne." Oaktadt alla hittills vunna frihetsföreställningar är den litterära kvinnan alljämt för starkt behärskad af det irrationella och allmäntkvinnliga i sitt temperament. Därför saknar hennes konstnärliga fantasi tukt, hennes kompositionsförmåga fasthet och hennes intellektuella och psykologiska syn objektivitet. Allvarlig konstnärlig själfuppfostran, så slutar Bertaut, är krafvet för att kvinnorörelsens litterära genombrott skall blifva mer än en kris — en evolution.

Bertaut uppställer ingen jämförelse med andra länders aktuella kvinnolitteratur utan låter på äkta franskt vis den franska litterära kvinnan syntetisera den moderna litterära kvinnans hittills visade författarförmåga och sociala och etiska riktlinjer. Icke heller påvisar han hvad den franska kvinnolitteraturen har gemensamt med franskt sjäslif eller nyromantisk litteratur i allmänhet. Båda ha ju starkt hyllat "la beauté et la passion".

Kvinnosaken är i Frankrike af sen datum och "rebellerna" koncentrera i sin öfvergångstyp i själfva verket den utveckling genom flera generationer, som kvinnosaken genomgått i de germanska länderna: den första revolutionära kraftutlösningen genom romantiken, den följande striden af rent intellektuell karaktär för samhällsrättigheter och den därpå följande häftiga reaktionen mot den inarbetade känslösteriliteten. Det har behöfts utrymme och rörelsefrihet för den mångsidiga kultivering af personlighetslifvet, till hvilken den moderna banbrytande kvinnan hos oss nu först nått fram på den skiftande väg, som karakteriseras af frigjord känslomakt, torr rationalism och excentriskt biktande.

Bertha Hübner.

Från världens rösträttsfält.

Den kvinnliga rösträttens landvinningar år 1911. Under år 1911 har Islands Althing meddelat politisk rösträtt åt kvinnor. (För att bli lag måste dock beslutet bekräftas af innevarande års Althing.) Norge har gjort kvinnor valbara till de flesta statstjänster. Lagstiftande kårerna i Nevada, Oregon, Kansas och Wisconsin ha med ansenliga majoriteter afgjort, att frågan om politisk rösträtt åt kvinnor skall underställas folkröstning.

I oktober 1911 erhöilo Kaliforniens kvinnor politisk rösträtt.

Från Irland. Den motion, som gör kvinnor valbara till kommunalnämnder och stadsfullmäktige i Irland har gått igenom i engelska parlamentets såväl Öfver- som Underhus. Alltsedan 1898 ha Irlands kvinnor ägt kommunal rösträtt men icke valbarhet, hvilken Englands kvinnor innehåft sedan 1907.

Films

— med text och utan —.

II.

Unga Dordi har aldrig förr varit hos främlingar för att förtjäna sitt bröd. Nu står hon för första gången bakom en disk för att sälja hvitvaror. Hennes aflöning är mindre än en husjungfrus, men hon får bo och äta hos principalerna — fröknarna Thea och Thecla — och det är detta som mamma tycker skall vara så lugnt och bra.

Dordi har kommit till staden kvällen förut, har tagit upp sina få klänningar under natten, stigit upp kl. 6 på morgonen, bäddat upp sin säng, dammat sällskapsrummet och lärt hvad som fordras för dukning af frukostbordet, och nu före kl. 8 står hon här i butiken och ser helt bekymrad ut. Fröken Thea förevisar och förklarar, påpekar och instruerar. Hur skall Dordi kunna minnas alla dessa namn, dessa prismärken och platser för allting? De längtansfulla mörkblåa ögonen se trötta ut, de ha knappast slutits om natten. Mamma, Putte-bror, systerrarna, den lilla trädgården hemma ha stått så lefvande för henne, hon har rent af hört pæronens fall mot marken och sett gula plommon glänsa i solsken. Härinne i butikens halfmörker fryser hon bland hvita kartonger och hvita tygpäckor — det är ju en hel stelnad vinter.

Dordi vet inte, att hon själf står där som en purpurros midt i snön, hvar gång en kund tar i dörren. Dessemellan förevisar och förklarar fröken Thea. Det är tusen saker att lägga på minnet, tycker Dordi.

Vid middagstid går hon upp i bostaden och äter sin middag, ögonblicket efter återvänder hon till butiken och står kvar där tills klockan slagit 8. Nu stänger man. Nu skall hon vara fri, tror hon. Hon bedrar sig. Nu dukar hon till kvällsvard, nu tar hon bort från bordet, nu ordnar hon rummet. Och nu är det för sent att gå ut ensam.

I matrummet har hon fått sin soflplats och börjar ordna sina små tillhörigheter i en byrå, som står i korridoren strax utanför.

Seså, nu stryker sömnen, de ungas vän, en droppe rosenolja öfver de trötta ögonlocken och för Dordi till ett vackert land, där människorna, hvilka med sina tankar tränga till jordens innandömen och med spektralapparater vandra på stjärnorna, äfven förstått att åt alla sina likar skaiffa tillräckligt af lifvets nödtröft också i luft och ljus. Dordi hör rödgyllelne löf susa öfver sitt huvud och ser en drömd vän, han med det goda hjärtat i blicken, vid sin sida. Hon är så vacker nu med någonting drömfint skärt under de långa ögonfransarna och det lyckliga veka leendet kring oskyldiga läppar.

Pendylen öfver matrumsskänken slår 6 hårda slag. Upp Dordi! Du är icke längre hemma, du arbetar för brödet, kom ihåg din plikt, Dordi! Och kammen flyger genom Dordis långa, blonda hårlänkar. Visaren på klockan flyger också. Och hvad det är tjockt med damm i förmaket denna morgon! Hvarenda porslinsdocka har varit på bal om natten, det ligger som strimor af stoft i alla deras kjolveck. Och trist ser det ut på den främ-

mande ödsliga gatan därutanför med husradernas alla fönster kyligt afvisande som främmande ansikten! Regnet droppar mot trottoaren. Det droppar i oändlighet. Husen synas Dordi gråa, gatan grå och människorna med samma färg på hyn — de måste ju alltid undvara dofterna från skog och äng och aldrig ha de tid att låta solen kyssa deras kinder röda, tänker Dordi. Och hon minns åkerfälten med sina gördlar af gula kärivar, dem vinden ruskar hårdt nog ibland; hon följer spelande dagrar öfver markerna och nyckfulla moln öfver ändlös ocean... "Mamma!" ropar hon plötsligt, "mamma!"

Fröken Thekla sticker in sitt ansikte — mest likt ett utspeldt klaver, där melodier af omsorger och förtret frusit fast — och frågar hvad som står på.

Dordi rodnar och stammar.

Så blir af morgon och afton den andra dagen. Var skapelseveckan så lång som denna, undrar Dordi.

Söndag. Hvilken lättnad. Men Dordi har ju icke eget rum. Inte den minsta vrå. Och det regnar, regnar. På eftermiddagen glimmar solen fram i ett leende, och Dordi får brådt — hon måste ut och ta naturen i famn, någon annan bekant äger hon ej här. Lilla Dordi drar djupa andetag, letar sena blomster och — glömmur klockan. Den rysliga pendylen i matvrån, slår den inte 6 hårda slag, just då hon tar i dörren. Fröknarna se sötsura ut. Dordi skulle gjort kaffebrickan i ordning kl. 5. Nästa söndag måste hon bättre passa sina skyldigheter

Det är många skyldigheter att passa. Dordi lagar husets linne, stoppar strumpor, broderar beställda namn, syr förkläden, jaboter, rosetter. Så snart det icke är någon kund i butiken flyger Dordis nål som skytteln i en väf

Dordi har förvärfvat "varukänedom". Hon säger priset på allting aldeles riktigt, hon försäkrar att hvarje vara är af utmärkt kvalitet och rysligt billig. Hon tar fram och sätter tillbaka 25 askar åt samma kund med samma lugna välvilja. Och hon har aldeles samma passande sätt mot herrar som damer, och de manliga kunderna börja bli flera, och principalerna äro belåtna.

Men Dordi kan aldrig förmå den otäcka pendylen att hänga upp sig. Den slår sina obevekliga sex slag, just då hon drömmer som vackrast. Och principalerna äro så intima med klockan, att de och hon alltid hålla ihop. Hon säger dem på sekunden när Dordi bör vara färdigklädd, hur lång tid hon behöfver att bena fisken vid middagen och att kläda af sig om kvällen. Lampan behöfver inte brinna i onödan heller.

Höst och vinter, vår och sommar år efter år passar unga Dordi sina skyldigheter på slaget. När har hon ledigt? En smula roligt — när får hon vara ung?

I drömmen.

Fröken Thekla har ingen makt öfver drömmen. Därtill är hon en evighet för gammal. Ja, Dordi drömmer. Det rödgyllne löfvet susar öfver hennes hufvud och hon lyssnar till den drömde vännens hviskningar om trogen kärlek.

I butiken står inte längre någon purpurros bland hvita kartonger. Dordi är mest lik en blek "la france".

Metta Greger.

Insänd litteratur.

Akademiska bokhandeln, Helsingfors: **Brahestad 1649—1899.** Af *Alma Söderhjelm*.

A.-B. Sandbergs bokhandel, Stockholm (i distribution): **Äktenskaplig bottenskola.** Af *A. Alfman*.

Notiser.

Köpings första kvinnliga stadsfullmäktige. Vid stadsfullmäktigevalet i Köping den 7 dec. blef fru Emelie Johansson vald å kvinnornas egen lista. Fru J. är ifrig nykterhetsvän, en af Hvita Bandets ombud i stadens allmänna nykterhetskommitté. Hon är likaledes varm röst-rättsvän och medlem af F. K. P. R.

Den statistiska utredningen af den kvinnliga rösträttsfrågan. Den från öfverdirektör Widell så länge väntade statistiska utredningen bebådas nu såsom bliivande färdig under loppet af februari månad, då den lär skola framläggas på regeringens bord. Den på sin tid omtalade tjänstledigheten, som skulle beredas öfverdirektör Widell för fullbordandet af utredningsarbetena, lär af regeringen ha beviljats. Något nytt eller för frågan betydande torde utredningen ej komma att bringa. Om den emellertid, såsom färdig ej kommer att tjäna något ändamål, — hvilket man godt på förhand kunde tänka sig — få vi dock å vår sida erkänna att den framgångsrikt tjänat sitt ändamål under det den icke var färdig. Uppskofspolitikken blef ju genom den i någon mån plausibel.

L. K. P. R. tackar statsministern. Från centralstyrelsen i L. K. P. R. har till statsministern afsändts följande telegram:

Centralstyrelsen i L. K. P. R., samlad till sitt nionde årsmöte i Stockholm, ber att få hembära till eders excellens sin djupt kända tacksamhet för löftet om en k. proposition om rösträtt för kvinnor vid innevarande års riksdag. *Anna Whitlock*, ordförande.

Från Portugal. Portugal har genom "de portugisiska kvinnornas F. K. P. R." begärt att bli upptaget i Internationella Alliansen för K. P. R., hvars medlemsantal därigenom uppgår till 26.

Fru Emilie Hatt, f. Demant, blef under sitt porträtt i förra numret af Dagny af sättaren omdöpt till *Hult*. På samma gång vi be om ursäkt för det ledsamma korrekturfelet ta vi oss här af anledning att tillfoga den upplysningen, att fru Hatt genom sitt giftermål icke blott icke gått förlorad för lappforskningen, utan tvärtom styrkts i sitt intresse för denna: hennes man är nämligen etnograf till facket.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarataga allas intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinor i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorrörelsen i dess helhet.

Fru Maria Callméns

Dansundervisning, Riddaregatan 17, 1/2 tr., börjar för Skolungdom den 17, för Äldre den 19 jan. Anmälningar kl. 12—2 och 5—7 e. m. Riks Öst. 27. Allm. Öst. 2 86.

Adèle Callmén,

Lärarinna i dans och plastik.

Sprid DAGNY!

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{1}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$ och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (ej annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT
utkommer 1912 i sin tjugoförsta årgång.

Ett rikt illustrerad nummer hvarje vecka,
36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af
alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris
för helt år Kronor 1:65, halft år 90 öre.

**ANNONSERA I
DAGNY.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i
Dagny för halftva priset eller 7 $\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

Ung, bildad flicka,

som genomgått sjukvårdskurs å länslasarett samt sedan tjänstgjort som sjuksköterska, söker plats. "H. E.", Svenska Telegrambyråns Annonsafd. f. v. b., Stockholm.

Plats som skrifbiträde,

hjälp och sällskap önskar elementarbildad 21-åring. Kontorsvan samt kunnig i handarbeten och enklare sömnad. Svar till »Nu genast», Smedby, p. r.

Ung flicka,

som tänker ägna sig åt sjukvård, önskar plats som elev vid sjukhus eller hos läkare. Svar torde snarast möjligt insändas under adr. »Villig», Eskilstuna p. r.

Värdinne-

Husföreståndarinneplats, sökes af 30-årig bildad dam, i aktadt hem, i stad eller på landet. Frisk och verksam, synnerligen barnkär. Referenser finnas. Svar till »Januari 1912», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

För att lära

hushåll

önskar mot fritt vivre ung, elementarbildad, musikalisk flicka plats i god familj, helst i närheten af Stockholm, är kunnig i enklare sömnad och äfven villig biträda med skrifgöromål. Familjemedlem. Svar till »Karin, 19 år», Örebro p. r.

Ung flicka,

bildad och barnkär, som genomgått hushållsskola och samaritkurs samt innehaft plats som barnfröken i adlig familj, önskar snarast möjligt plats i verkligt fin familj. Svar till (Barnfröken eller sällskap) poste restante, Härnösand.

Plats,

som sällskap eller sekreterare i verkligt fint bildad familj eller hos förnäm äldre dam sökes af 30-årig flicka med studentexamen och 3-åriga stud. vid högskola i Sthlm. Medföljer gärna utomlands. Svar, då vidare meddelas, till »Plats, våren 1912» under adress S Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

SKRIFARBETE önskas af ung flicka, kunnig i bokföring och andra kontorsgöromål. Svar till »Skrifarbete», Tidningskont. Drottningg. 65, Stockholm.

Värdinneplats

önskas i godt hem, där husmor saknas. Mångårig erfarenhet. Utm. ref., bildad och af god familj. Svar till »Musikalisk», Uddevalla Postkontor p. r.

En ung frisk flicka

önskar plats, helst på landet, som privatsekreterare eller på kontor. Är kunnig i tyska och engelska, stenografi och maskinskrifning. I brist därpå som sällskap och hjälp vid husliga sysslor åt äldre dam. Mot fritt vivre och någon lön. Svar till »Retiré», Kiosken, Parkgatan, Göteborg.

I hvilket verkligt godt och vänligt hem

kan ung värländska bli till hjälp och sällskap? Van och intresserad af husliga sysslor. Kunnig i handarbeten. Lön önskas. Svar till »Februari», Box 19, Molkom.

Enkel, bildad och ordentlig flicka

önskar plats i godt hem som hjälp och sällskap. Svar till »25 år», Odensbacken.

En gladlynt, huslig, anspråkslös småländska

af god familj, önskar nu eller till våren plats som husföreståndarinna hos bildad herre. På lön fästes mindre afseende. De bästa betyg finnas. Svar torde sändas före den 21 jan. under adr. »Vinterny 1912», Vislanda, p. r.

20-årig norrländska

önskar komma till bättre familj, (helst i Stockholm eller dess närhet) för att under husmoders uppsikt deltaga i alla inom hemmet förekommande göromål. Kunnig i enklare matlagning, bakning, väfning och handarbeten. Svar önskas snarast möjligt till »Fritt vivre», Östersund p. r.

Bildad tyska,

25 år, svensktalande, önskar plats som sällskapsdam eller barnfröken till 1 april 1912. Svar till »E. W. 25», Berlin, S. W. 19.

Bättre 29-årig flicka

kunnig uti matlagning, bakning, enklare sömnad och något musik, söker plats i Stockholm. Svar till »M. Februari 1912», Långedrag, p. r.

Plikttrogen flicka

söker sjukvårdsplats. Bästa rek. finnes. Svar till »BG. 1912» und. adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Sthlm. f. v. b.

Ung flicka,

som nyligen genomgått Handelskola, äfven stenografi och maskinskrifning, önskar plats på kontor. Tacksam för svar till »19 år», p. r. Norrköping.

Ung, förlofvad flicka

önskar att tillsammans med husmodern lära sig allt, som hör till ett hems skötande. Vill blifva ansedd som familjemedlem. Ref. finnas. Liten lön önskas. Svar till »Familjemedlem», Oskarshamn.

PLATS genast eller i närmaste tid önskas i familj att tillsammans med husmodern sköta hemmet. Gärna där barn finns. Har genomgått Elisabeth Östmans husmoderskurs. Tacksam för svar vore »Vilig», Allm. Tidn.-kont., Stockholm f. v. b.

Hushållsvan flicka,

27 år önskar framdeles plats att sköta aktad ungherres hem. (Helst hos skogstjänsteman, gärna Norrland.) Goda bet. o. rek. Delt. gärna med skrifgörom. Svar till »Samvetsgrann», postf. 48, Långebro.

Plats som hushållsfröken

eller dylikt önskas med första af ung flicka fullt kunnig i finare och enklare matlagning, bakning m. m. Klädningssömnad, handarb., kontors- o. skrifgöromål. Svar snart till »Constance», Idö gård, Andö, Östergötland.

Ung, musikalisk flicka

önskar plats som hjälp o. sällskap åt äldre dam, boende helst i Stockholm. På lön fästes mindre afseende, men önskas ett vänligt bemötande och som familjemedlem. Uppgif om piano finnes. Svar märkt »Hjälp o. sällskap» under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ung bildad flicka,

som genomgått kurs i barnavård, önskar plats som barnsköterska. Har förut innehaft liknande plats. Fina betyg. Svar emotses tacksamt till »Familjemedlem», Strömstad p. r.

Ung elementar- o. fackskolebildad flicka

söker för några mån. plats som sällskap och husmoders hjälp i treflig familj. Helst i Sthlm eller dess närhet. Svar till »Lilljanta 1912» inom 8 dagar, Svenska Telegrambyråns Annonnsafdelning, Hålsingborg.

Språkkunnig dam

van att föra och avsluta böcker söker plats genom

**Tjäders Byrå,
Brunkebergstorg 12.**

Plats önskas af medelålders dam,

i ett hem där husmor saknas. Mångårig erfarenhet att förestå större bättre hem. Äger pliktänsla och stort ordningssinne samt duglighet i allt som hör till ett väl skött hem. Skriftliga och muntliga ref. finnas från mångårig plats. Svar till »Ordningssinne och duglighet», Norrköping, p. r.

LEDIGA PLATSER.**Lärrarinnestikariat**

i engelska, tyska och franska ledigt vid samskolan i Sala för inst. vårtermin. Ansökan jämte betyg snarast möjligt till Rektorsämbetet, Sala.

Lärrarinnestikariat

vid samskolan i Arboga under vårterminen 1912 i ämnena kristendom och historia samt (i klass 1) modersmålet och tyska sökes omedelbart hos rektor.

Kvinnlig**Tandtekniker,**

fullt kunnig i kautschuksarbeten, för plats som biträde hos Tandläkare Gina Nilsson, SOLLEFTEÅ.

Bättre, anspråkslös flicka

får plats nu genast som husmoders hjälp att sköta barnen, 11, 9, 7 och 1 år och inomhus förefallande göromål. Svar med betyg och fotografi torde sändas till »M. M.» tidningen Uppsalas kontor, Uppsala.

Kvinnligt skrifbiträde i Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen.

Begynnelselön 1,200 kronor. Efter 5 år 1,400:—. Efter 10 år 1,600 kronor. Pension. 6 timmars daglig tjänstgöring. En månads semester.

Fordringar: ålder ej öfver 30 år. Kunnighet i maskinskrifning och stenografi. Ansökningar ställas till Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen skola vara ingifna före den 10 februari 1912.

Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen.

Driftig och pålitlig kassörska

van vid hotellbokföring erhåller fördelaktig anställning. Svar till »Hotellkassörska 1912» under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Såsom hjälp och sällskap

kan bildad, ung flicka, kunnig i handarbete och sömnad, erhålla plats i mindre, enkel tjänstemannafamilj i Karlstad, såsom barnfröken. Jungfru finnes. Svar med uppgift ang. ålder, löneanspråk, fotografi, referenser till »Februari», poste restante, Karlstad.

Plats finnes

nu genast för kvinnlig Stenograf och Maskinskrifverska, van vid diktamen på såväl tyska som engelska språken. Svar emotses endast af därtill fullt kvalificerade till märke »German & English», under adr. S. Gumælius Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b., och torde dessa svar åtföljas af uppgift om ålder, löneanspråk och betygsafskrifter.

Bildad och anspråkslös engelska

önskas i god familj på Stocksund. Svar märkt »Fritt vivre, Stocksund».

GYNNA ALLTID DAGNYS**ANNONSÖRER!****Kvinnliga arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m.

Muntliga och skriftliga

upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

